

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра лісівництва**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного факультету
/Калинич І.В./
« 20 » 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність	Н4 Лісове господарство
Освітня програма	Лісове господарство
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі » для здобувачів вищої освіти галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина. Н4 Лісове господарство.

Розробник: Кополовець Я М доцент кафедри лісівництва

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри лісівництва

протокол № *сх* від *сх* 2025 р.

Завідувач кафедри *Потіш Л.А.* к.б.н., доцент Потіш Л.А.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

протокол № *сх* від «*сх*» *сх* 2025 р.

Голова науково-методичної комісії географічного факультету доцент Потіш Л.А. *Потіш Л.А.*

© Кополовець Я.М., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150	1	1
Кількість модулів –2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –3 самостійної роботи студента – 6	1	1
	Лекції:	
	30	8
	Практичні (семінарські):	
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	26	8
Форма підсумкового контролю: тести, описові питання	Самостійна робота:	
	94	104

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Охорона праці в галузі**» є формування у майбутніх фахівців (магістрів) умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у галузі лісівництва.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК-1).
2. Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК7)

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

1. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля (ФК-6).

2. Здатність забезпечити організацію роботи та управління лісогосподарським виробництвом на підприємствах різного функціонального призначення (ФК-9).

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Лісове господарство**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності (ПРН-5).	ПРН 5

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі»:

Готовність застосовувати сучасні методи дослідження і аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах; здатність поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення професійних, виробничих ризиків, загроз на робочих місцях, у технологічній діяльності: обґрунтування і розробка безпечних технологій (в галузі діяльності); участь у проведенні розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань; - розробка та проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків, з ліквідації наслідків аварій на виробництві, в організаційно-управлінській діяльності.

Впровадження організаційних і технічних заходів з метою поліпшення безпеки праці; здатність та готовність до врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій; здатність до організації діяльності виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці; впровадження ефективного розподілу функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці у виробничому колективі.

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усні відповіді, письмове тестування, розрахункова

робота, реферати, іспит.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне та письмове опитування, розрахункові роботи, реферати і презентації.

Форма модульного контролю: тестові завдання, описові питання.

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	CP		
5	5	5	5	5	5	20	50

T1, T2 ... – теми практичних робіт, CP-реферат

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	CP		
5	5	5	5	5	5	20	50

T1, T2 ... – теми практичних робіт, CP-реферат

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття				
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	5	25	5	25
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні				
Письмове тестування при тематичному оцінюванні				
Презентація				
Реферат	1	5	1	5
Модульна контрольна робота	1	20	1	20
Разом	7	50	7	50

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка	Критерії оцінювання
20	студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно

15	студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації,
10	студент виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, але нездатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки в
5	студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
4	студент дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Максимальна кількість балів, яка може бути отримана студентом на іспиті – 100 балів.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється у формі тестування та описових питань. Кожен пакет тестів містить по 10 питань, описових 2 питання. Правильна відповідь на 1 тестове завдання оцінюється в 2 балів, описове 40 балів. Для отримання задовільної оцінки потрібно дати правильну відповідь на 5 тестових питань та одне описове. Повна та правильна відповідь описового питання оцінюється в 40 балів.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 5-ти бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється в порядку, наведеному в таблиці.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов’язковим повторним вивченням

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Система управління охороною праці в лісовому господарстві. Законодавство з охорони праці.

Тема 2. Аналіз умов праці та виробничих небезпек на лісогосподарських підприємствах. Нещасні випадки, їх розслідування.

Тема 3 Загальні вимоги з охорони праці в лісогосподарському виробництві. Вимоги безпеки до машин, устаткування, інструментів на підприємствах лісового господарства.

Тема 4 Вимоги безпеки при боротьбі з лісовими пожежами та на лісокультурних роботах.

Тема 5 Вимоги безпеки на лісовпорядних та вишукувальних роботах. Спеціальні вимоги охорони праці для працівників лісового господарства.

Модуль 2

Тема 1. Вимоги безпеки на лісосічних роботах

Тема 2. Вимоги безпеки на підсочці хвойних дерев

Тема 3 Вимоги безпеки на вантажно-розвантажувальних роботах та лісопромислових складах.

Тема 4 Вимоги безпеки під час первинної переробки деревини.

Тема 5 Надання долікарської допомоги потерпілим на лісогосподарському виробництві.

5.2. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальн а робота	самостійна робота
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Система управління охороною праці в лісовому господарстві. Законодавство з охорони праці.	20	4		2		14
Тема 2. Аналіз умов праці та виробничих небезпек на лісогосподарських підприємствах. Нещасні випадки, їх розслідування.	30	4		6		20

Тема 3 Загальні вимоги з охорони праці в лісогосподарському виробництві. Вимоги безпеки до машин, устаткування, інструментів на підприємствах лісового господарства.	10	2		1		7
Тема 4 Вимоги безпеки при боротьбі з лісовими пожежами та на лісокультурних роботах.	10	2		4		4
Тема 5 Вимоги безпеки на лісовпорядних та вишукувальних роботах. Спеціальні вимоги охорони праці для працівників лісового господарства.	4	2				2
Модульна контрольна робота	1			1		
Разом за модуль	75	14		14		47
Модуль 2						
Тема 1. Вимоги безпеки на лісосічних роботах	36	7		8		21
Тема 2. Вимоги безпеки на підсоччі хвойних дерев	8	1		1		6
Тема 3 Вимоги безпеки на вантажно-розвантажувальних роботах та лісопромислових складах.	12	4				8
Тема 4 Вимоги безпеки під час первинної переробки деревини.	10	2		2		6
Тема Надання долікарської допомоги потерпілим на лісогосподарському виробництві	8	2				6
Модульна контрольна робота	1			1		
Разом за модуль	75	16		12		47
Разом за семестр	150	30		26		94

5.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Аналіз системи управління охороною праці на підприємстві	2	1
2	Розрахунок штучного освітлення виробничого приміщення. Перевірочний розрахунок природного освітлення.	2	
3	Розрахунок площ адміністративних та побутових приміщень.	2	

4	Розслідування нещасного випадку в галузі лісового господарства.	2	1
5	Порядок атестації робочих місць на відповідність нормативним актам про охорону праці. Оцінка важкості праці. Карта умов праці	2	
6	Розробка інструкції з охорони праці для професій лісового господарства.	4	2
7	Розрахунок норм забезпечення спецодягом та засобами індивідуального захисту.	2	2
8	Розробка заходів пожежної профілактики на об'єкті лісового господарства. Розрахунок кількості пожежного інвентаря.	2	
9	Розробка та розрахунок плану евакуації при пожежі та надзвичайних ситуаціях.	2	
10	Оформлення Наряду-допуску на право виконання робіт в лісовому господарстві	2	1
11	Оформлення Карти технологічного процесу розроблення лісосіки	2	1
12	Вимоги та настанови щодо застосування ДСТУ ISO 45001:2019 « Система управління охороною здоров'я та безпекою праці»	2	
Разом		26	8

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Загальні положення Правил охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості: галузь застосування. Терміни та визначення. Небезпечні і шкідливі виробничі чинники. Вимоги до території виробничих майданчиків. Вимоги до виробничих будівель і споруд. Електробезпека. Пожежна безпека. Вимоги щодо водопостачання та каналізації. Вимоги до освітлення. Вимоги до опалення, вентиляції, температурного режиму і кондиціонування повітря. Шум і вібрація. Вимоги до санітарно-побутових приміщень.	7	8
2	Вимоги до машин, устаткування, інструменту і пристосувань. Загальні вимоги. Трактори, лісозаготівельні машини, лісоскладське та лісопильне устаткування, лебідки. Риштування, містки (переходи), драбини, сходні. Конвеєри, підйомники і домкрати. Приводи, огороження і допоміжні пристрої. Інструмент.	7	6
3	Вимоги безпеки під час ремонту і технічного	5	6

	обслуговування засобів виробництва		
4	Вимоги безпеки під час роботи на металообробних верстатах (лініях)	5	8
5	Вимоги безпеки при проведенні робіт на радіаційно-забруднених територіях. Загальні положення та вимоги. Заходи радіаційної безпеки. Спеціальні вимоги безпеки при виконанні лісогосподарських робіт	5	8
6	Загальні вимоги до технологічних процесів на основних роботах у лісовому комплексі	10	12
7	Вимоги безпеки на роботах з пестицидами та агрохімікатами	5	6
8	Вимоги безпеки на рубках догляду в молодняках та при вирубуванні підліска	5	6
9	Вимоги безпеки на гідролісомеліоративних роботах	5	6
10	Вимоги безпеки під час піших переходів та подолання незамерзлих водних перешкод у лісі. Загальні вимоги. Переходи на місцевості з наявністю схилів, крутоярів, каньйонів та карсту. Подолання незамерзлих водних перешкод та канатні переправи. Переходи через болотисту місцевість. Дії працівника під час грози. Організація безпечних льодових переходів і переправ	5	6
11	Вимоги безпеки при гужових переїздах та перевезеннях	5	6
12	Вимоги безпеки під час заготівлі пневого осмолу та корчувальних робіт	5	6
13	Вимоги безпеки під час будівництва, ремонту та утримання лісових доріг. Ремонт та утримання автомобільних доріг	5	6
14	Вимоги безпеки під час первинної переробки деревини. Загальні вимоги. Корування круглих лісоматеріалів. Підготовка і подавання сировини на переробку. Розпилювання колод, формування перетину пиломатеріалів. Сорткування пиломатеріалів. Антисептичне оброблення пиломатеріалів. Бондарне виробництво. Виготовлення пакувальної стружки. Виробництво вітамінного борошна. Виготовлення технологічної тріски.	5	6
15	Вимоги безпеки в малій лісохімії. Загальні положення. Смолоскипидарне виробництво. Дьогтекурне виробництво. Виробництво хвойної олії. Вуглевипалювання	5	4
16	Вимоги та настанови щодо застосування ДСТУ ISO 45001:2019 « Система управління охороною здоров'я та безпекою праці»	10	4
	Разом	94	104

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби: комп'ютер, проектор, плакати, нормативно-правові акти України.

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: прикладні програми (MS Office 2013, MS Windows 2010), система електронного навчання УжНУ Moodle (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua>), електронна пошта УжНУ (домен uzhnu.edu.ua); електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» (<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui>), офіційний сайт УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua>), інформаційні ресурси в мережі Інтернет: Сайт Верховної Ради України <http://www.rada.gov.ua>, Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. № 2694-ХІІ.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1997 р. № 322-VIII.
3. Правила охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості від 13.07.2005 р. № 119.
4. Інструкція з охорони праці під час розробки лісосік з використанням бензомоторних пилок, - схвалена для впровадження науково-технічною радою Держкомлісгоспу України від 10.04.2001 року.
5. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 р. № 1105-XIV.
6. Цивільний кодекс України від 17.12.1993 р. № 3745-ХІІ.
7. Правила пожежної безпеки в лісах України.- Офіційний вісник України від 15.04.2005 — 2005 р., № 13, стор. 321, стаття 680, код акта 31920/2005
8. Закон України «Про дорожній рух» від 30.06.1993 р. № 3353-ХІІ.
9. Типові галузеві положення та інструкції.
10. ГОСТи, ДСТУ, ДБНиП та інша нормативна література.
- Русаловський А.В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. - 4-ге вид., допов. і перероб. - К.: Університет "Україна", 2009. - 295 с.
11. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.-Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. - К.: Знання, 2007. - 367 с.
12. Желібо Є.П., Баранова Н.І., Коваленко В.В. Охорона праці в органах державної податкової служби. Навч. посібник для ВНЗ. Ірпінь. - 2012.
13. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. - Суми: Університетська книга, 2009. - 540 с.

Допоміжна література

1. ДБН В.2.5-28-2006 "Природне і штучне освітлення".
2. ДСанПІН 3.3.6.096-2002 Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів
3. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень (va042282-99).
4. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку (va037282-99).
5. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації (va039282-99).

6. НПАОП 0.00-1.28-10 Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010 р. N 65 (z0293-10).

7. НПАОП 0.00-2.23-04 "Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат". Постанова Кабінету Міністрів України від 27 червня 2003 р. N 994 (994-2003-п).

8. НПАОП 0.00-8.24-05 "Перелік робіт з підвищеною небезпекою" (z0232-05). Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. N 15 (z0231-05).

9. Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі. Наказ МОЗ України та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.94 р.

N 263/121 (z0018-95).

10. ДСТУ 2293-99 "Охорона праці. Терміни та визначення основних понять".

11. Гігієнічні нормативи ГН 3.3.5-8-6.6.1-2002 "Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу". Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 27.12.2001 N 528 (v0528282-01).

12. Міждержавний стандарт ГОСТ 12.0.230-2007 ССБТ. Системи управління охороною праці. Загальні вимоги. 14. ДБН 2.09.04-87 Адміністративні та побутові будівлі.

13. Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці (n0002641-08). Затверджені Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.

14. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці (n0001641-08). Затверджені Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008 р.

15. Перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2001 р. N 559 (559-2001-п).

16. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС "Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників"(994_b23).

17. Конвенція МОП 187 "Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці" (993_515).

18. Міжнародний стандарт SA8000:2001 "Соціальна відповідальність". SAI SA8000:2001 Social Accountability International.

19. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 "Настанова по соціальній відповідальності". ISO 26000:2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.

20. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems - Requirements. Системи менеджменту охорони праці - Вимоги.

21. Міжнародний стандарт OHSAS 18002, Guidelines for the implementation of OHSAS 18001. Настанова по впровадженню OHSAS 18001.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).

2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.

4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система "Нормативні акти України (НАУ)".

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)